

Het spreekt echter vanzelf, dat wie de feilbaarheid van de afzonderlijke woorden der Heilige Schrift zoo onduidelijk en openlijk op den voorgrond stelt, ook de Schrift zelf als onfeilbaar Woord van God moet loslaten.

En dat is niet maar een konsekwentie, welke wij trekken.

Maar dat is de konsekwentie, welke Barth zelf neerschrijft, zij het dan ook, dat hij daarvoor andere bewoordingen kiest.

Hij zegt in zijn „Dogmatiek” — wij vertalen letterlijk — „Gods Woord, dat slechts historisch gegeven, dat slechts objekt is, dat slechts in een boek staat, is niet Gods Woord”.

Als wij dat eens in onze gangbare terminologie mogen overzetten, dan is dit de bedoeling: de bijbel is op zichzelf niet Gods Woord. Gods Woord staat achter den bijbel: Gods Woord vernemen wij door den bijbel heen als de stem van een spreker door den londspreker of den koptelefoon. Uit die instrumenten komen ook allerlei vaak hinderlijke bijgeluiden. Maar die beletten ons niet den spreker te hooren. Wat hij zeggen wil verstaan wij desondanks toch.

Van die speciale zorg, welke de Heilige Geest voor de Schrift heeft gedragen, waardoor het Woord Gods zuiver tot ons komt, weet hij niet.

Veeleer maakt hij zich los van het inspiratiedogma der Reformatie, ofschoon hij meent — doch ten onrechte — dat Calvijn dit niet heeft voor gestaan.

Dit komt er ten slotte dus op neer, dat hij in het kielzog van de inspiratie-leer der Vermittlungstheologen gaat varen, die een dualiteit, een tweedheid in de Schrift aannemen van Goddelijk woord en menschenwoord.

Hij trekt de grenslijn tusschen de beide deelen van die dualiteit geheel anders.

Het zij aanstonds toegegeven.

Hij wacht er zich voor precies aan te geven wat in de Schrift Goddelijk en wat daarin menschelijk is.

Veeleer vindt hij in de Schrift als zoodanig niets Goddelijks, maar alleen wat menscheijks.

Doch door dat menscheijks hoort hij toch het Goddelijke heenklinken.

En het resultaat daarvan is — daar is geen ontkomen aan — dat hij een Goddelijke kern aanneemt welke omsloten is door den schijl van het menscheijks.

Om uit te maken wat het Woord Gods en wat de bijgeluiden zijn, welke hij uit den londspreker van de Schrift opvangt, beroept hij zich wel op het innerlijke getuigenis van den Heiligen Geest.

Maar hij verstaat dit zoo, dat het toch eigenlijk zijn getuigenis is.

Ten slotte maakt hij, of om het meer algemeen te zeggen, maakt de christen uit, wat God tot hem spreekt door de Schrift.

Daarmee is hij beland op subjektivistischen grond.

En op subjektivistischen grondslag kan er van de duidelijkheid der Schrift geen sprake zijn.

Het licht straalt — wat men ook daartegen inbrengen moge — hij zulk een opvatting niet van de Schrift, maar van eigen binnenste uit.

Hoe hoog men ook moge opzien tegen God als de krisis, als het gezicht der wereld, op den keper beschouwd is het niet anders dan een zelfkrisis, dan een zelfgericht, dan een oordeel, dat men wel in Gods naam, maar naar eigen gedachten over den mensch in de geschiedenis uitspreekt.

Wie zoo tegenover de Schrift staat, kan natuurlijk haar duidelijkheid niet erkennen.

Met de duidelijkheid in haar deelen, welke onlosmakelijk is van haar onfeilbaarheid, valt ook de duidelijkheid van haar als geheel.

Scherp is het vonnis, dat Barth op zijn eigenaardige dialektische wijze velt over hen, die de duidelijkheid van de Schrift belijden.

Hij schrijft woordelijk: „Openbaarheid is niet openbaring, ook niet een openbaarheid van den bijbel”.

Openbaring en duidelijkheid zijn voor hem ten eenenmale in strijd.

Want openbaring is voor hem altijd een openbaring tot verbergings.

Meer mogen wij er op het oogenblik niet van zeggen.

Dat zou ons te ver van ons doel afvoeren.

Doch dit moesten wij even aanroeren.

Men merkt hieruit des te beter, hoe ook de Zwitsersche theologie, waarvan Barth een der

woordvoerders is, het dogma van de duidelijkheid der Heilige Schrift aktueel heeft gemaakt.

Vervolgens kan men hieruit leeren, hoe de methode van het schriftbewijs ook voor dit leerstuk niet onverschillig is.

Daarmee is tevens gerechvaardigd, waarom wij van de centrale gedachte der Schrift aangaande zichzelf uitgingen n.l. dat zij is openbaring in den zin van kenopenbaring of bekendmaking, dat zij is Woord Gods en niet maar middel van het Woord Gods.

De Schrift is gelijk alle woord een middel, waarvan God zich bedient.

Maar de Schrift is niet het middel van een middel.

De Schrift zelf is middel. Het kan niet genoeg onderlijnd.

De Schrift zelf is Gods Woord.

Ook door de vroegere dogmatiek werd het Schriftbewijs voor de duidelijkheid der Schrift wel op deze manier geleverd, hoewel minder geconcentreerd en afschoon men het Schriftbewijs uit afzonderlijke teksten gemeenlijk liet vooropgaan.

Zoo poogde ook Turretinus b.v. het bewijs te ontleenen aan het karakter van de Schrift zelf.

Alleen begon hij dadelijk dat karakter te analyseren.

Hij betoogde de duidelijkheid achtereenvolgens uit den Werkmeester, het doel, den inhoud en den vorm van de Schrift.

Daarbij redeneerde hij als volgt:

De Werkmeester wordt genoemd de Vader der lichten. En nu kan men niet zeggen, dat God zich in de Schrift niet duidelijk heeft kunnen of willen uitspreken. Dat zou ingaan tegen zijn hoogste goedheid en wijsheid.

Het doel der Schrift is om een kanon en regel te zijn voor geloof en leven. Dit doel zou worden gemist, indien de Schrift niet duidelijk was.

De inhoud der Schrift valt uiteen in wet en evangelie, welke erop berekend zijn door ieder gemakkelijk te worden begrepen.

De vorm der Schrift is die van een testament, van een verbondstraktaat, van een vorstelijk bevel, welke duidelijk en niet duister moeten zijn.

Nu heeft zulk een analytisch bewijs dit tegen, dat het schier altijd min of meer in het gekunstelde vervalt.

Daarom gaven wij de voorkeur aan het synthetische Schriftbewijs, dat de gedachte der Schrift zoekt te grijpen, waarop al het andere is geconcentreerd.

Maar de bedoeling is natuurlijk dezelfde.

En vanuit het Schriftgeheel moeten de afzonderlijke teksten begrepen worden en kunnen op hun beurt weer als schriftbewijzen dienen.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Leven naar het Woord.

En Maria zeide: zie de dienstmaagd des Heeren: mij geschiede naar uw woord! En de engel ging van haar. Lukas 1:38.

Mij geschiede naar Uw woord!

Zalig, als gij zoo open staat voor het woord der Schrift, mijn ziel.

Want dat woord is de eigen boodschap van God rechtstreeks tot u.

De boodschap van den engel tot Maria was niet persoonlijker dan het woord der Schrift voor u is.

Mits gij het maar in levenskontakt met Christus onderzoekt.

Dan heeft het elken morgen, ja elk oogenblik een boodschap voor u afzonderlijk.

Dan zijt gij niet jaloersch op Maria, die engelenbezoek ontving.

Want het woord der Schrift is niet minder waarachtig dan het engelenwoord.

Gij voelt, als gij u in volle overgave ontsluit voor het Woord, de klem van Paulus' getuigenis: al ware het, dat een engel uit den hemel u een ander evangelie verkondigde dan dat u verkondigd is, die zij vervloekt!

De engel ging van Maria weg.

De Schrift blijft bij u.

Zij heeft u altijd wat te zeggen.

Zij teekent uw heele levensbeeld af.

Niet opeens.

Zeker, in groote omtrekken wordt uw heele levensloop daarin voorzeggd.

Maar de details verneemt gij eerst van dag tot dag.

In alle levensomstandigheid wijst de Schrift u den weg.

En zoo de Geest u die Schrift leert verstaan,

dan ontvangt gij van moment tot moment een boodschap Gods, die even zeker is als wanneer een engel u die bracht.

Pijnlijk is vaak die boodschap.

Gij ontgaat het lot van Maria niet: een zwaard door uw ziel!

Het Woord zelf doorsteekt u.

Het is zelf een tweesnijdend scherp zwaard. En de gebeurtenissen komen soms op u aanstormen als duistere gestalten met dolken in de hand.

Maar niets vreemds overkomt u.

Het staat alles in het Woord.

Vraag aan den Geest, dat Hij u in de Maria-stemming leiide!

En houde!

Levenslang!

Och, dat gij altijd zeggen kondt: mij geschiede naar Uw Woord!

Dan zoudt gij in aktieve en passieve gehoorzaamheid verkeerren onder het Woord.

En dat toch is maar het rechte leven naar het Woord.

Want leven is niet enkel aktiviteit.

Het is ook stil zijn en onderworpen zijn en ondergaan wat in Gods Raad over u is besloten en in het Woord u is bekend gemaakt.

Uit de passiviteit naar het Woord moet de aktiviteit naar het Woord opspringen als water uit de fontein.

Mij geschiede naar Uw Woord is het begin van het leven naar het Woord.

O, Heilige Geest, leer mij zoo bidden zonder ophouden.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

In de Donaulanden.

XIV.

Kolosvar, III. (Slot.)

Zevenburgen is de bakermat van het Hongaarsche Calvinisme.

Reisde ik van Debreczin naar Kolosvar, Prof. Tavaszy maakte de interessante opmerking, dat het Calvinisme denzelfden weg eens had gekozen, maar dan in omgekeerde richting.

Van Kolosvar uit verbreidde het zich hoe langer hoe meer naar het Westen en vond in Debreczin een nieuw bolwerk.

En eigenaardig mag het genoemd, dat Kolosvar ook nu nog aan Debreczin menigen hoogleeraar heeft geleverd, ofschoon wij voor het zuiver Calvinistisch karakter van ieder niet durven instaan.

De historische betekenis van Kolosvar mag dan ook niet te laag worden aangeslagen.

En er zijn voorzeker wel gebeurtenissen van geringer belang uit het verleden, waarop de Hongaar trotsch is.

Het viel mij telkens op, hoe sterk het historisch gevoel bij den Hongaar is ontwikkeld.

Ik heb nog geen enkel land bezocht, waar dat in die mate het geval was.

Wij, Nederlanders, zijn ondanks onze roemrijke geschiedenis lang niet zoo nauw bij ons voorgelicht aangesloten. Er is meer een tweedheid dan een eenheid. Wij zouden het allicht sentimenteel vinden met vroegere generaties ons zoo een te voelen.

Iets dergelijks meende ik ook waar te nemen bij het Fransche en Engelsche volk.

In Duitschland en België staat men begripelijker wijze nog ver ten achter, omdat die beide volkeren als afzonderlijke natie nog een te korte geschiedenis achter zich hebben.

Maar wie in Hongarije begripend wil reizen, moet noodzakelijk van de historie van dit land kennis nemen.

Anders is er een tolboom tusschen zijn gastheeren en hem, welke intiemere gedachtewisseling belemmert, een tolboom, die niet revolutionair kan worden stukgereden, maar die alleen door vrouwe Historie wordt geopend, nadat men aan haar den cijns heeft betaald.

Gelukkig, dat de Calvinisten over het gemeen historisch zijn aangelegd.

Na mijn akademische voorlezingen zou ik spreken op een avond in de week in de Kathedraal van Kolosvar, waarvan men het interieur hiernevens ziet afgebeeld.

Dat dit kerkgebouw een bewogen verleden heeft gehad, kan men van buiten reeds zien.

De toren onthrekt. Die is afgebrand of verwoest, dat herinner ik mij niet meer.

Geen restauratie heeft de rimpels van den ouderdom weggevaagd.

Als een stoere zeeman met verweerd gelaat staat de kerk daar den omtrek afzoekend.

En het is als vertrouwt men u een dierbaar geheim toe: dat is de kerk, waarheen Gabriel Bethlen placht te gaan.

Gabriel Bethlen!

Met welk een eerbied wordt die naam uitgesproken.

Zoo kan geen Nederlander spreken over De Ruyter, zelfs niet over Willem van Oranje.

Gabriel Bethlen, de man, die aan het Calvinisme zijn hart had verpand, die een voorbeeld was van diepe, Calvinistische vroomheid, die den dienaar van het Woord zulk een liefde toedroeg,

dat hij h
(te besch
leef nog.

En toe
ik onwil
brief aan
wij zoo
hebben

de zonde
met lijdz
gesteld is
Daarom
Gabriel B
Natuur
animist
vaderen
omslaan.
Maar
van de
toch ook
leerende
Een w
Welk e
het Zeven
hierdoor
kerk daa
invloeden
Vroeger
kerk in
schop zo
die de
Hetzelf
sche Roo
Daarin
Het Ro
geharnas
mooten p
Histori
aard wek
het Unita
Zijn er
Amerika,
in een
de Drie
opgekome
van de
van de a
Deze U
arm aan
Zij ver
verval.
Een te
Dat is
zoogenau
geweld,
in Kolos
Uit een
legium zi
bouw is;
Als ee
dat zij
naar ha
komen.
Zal er
bruikt en
Wie za
Van de
verwachte
Niet zo
uit het G
den bou
Nu we
ben, wil
gebouw,
Daar ki
niet teger
Wat m
Universit
herbergt?
Als gij
nieuwsgie
Rechts
pitium vo
is het vo
Roemenen
Aan de
leeraren
De vestre
kamer en